EDUCATION

PAPER - II

Signature of Invigilators

1. ....

2. ....

Roll No. ☐☐☐☐☐
(In figures as in Admit Card)

JY–06/13

Roll No. ....
....
(in words)

Name of the Areas/Section (if any)................

Time Allowed :75 Minutes] **[Maximum Marks : 100**

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **fifty (50)** multiple choice type questions. **All questions** are compulsory.
3. Each item has upto four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). The answer should be a capital letter for the selected option. The answer letter should entirely be contained within the corresponding square.

   Correct method **[A]** Wrong method **[A** OR **[A]**

4. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the ICR Answer Sheet under Paper II only.
5. Read instructions given inside carefully.
6. Extra sheet is attached at the end of the booklet for rough work.
7. You should return the test booklet to the invigilator at the end of paper and should not carry any pape with you outside the examination hall.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

૧. આ પાનાની ટોચમાં દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.

૨. આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ પચાસ (૫૦) બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

૩. પ્રત્યેક પ્રશ્ન વધુમાં વધુ ચાર બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવે છે. જે (A), (B), (C) and (D). વડે દર્શાવવામાં આવ્યા છે. પ્રશ્નનો ઉત્તર કેપીટલ સંજ્ઞા વડે આપવાનો રહેશે. ઉત્તરની સંજ્ઞા આપેલ ખાનામાં બરાબર સમાઈ જાય તે રીતે લખવાની રહેશે.

   ખરી રીત : **[A]** ખોટી રીત : **[A** , **[A]**

૪. આ પ્રશ્નપત્રના જવાબ આપેલ ICR Answer Sheet ના Paper II વિભાગની નીચે આપેલ ખાનાઓમાં આપવાના રહેશે.

૫. અંદર આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચો.

૬. આ બુકલેટની પાછળ આપેલું પાનું રફ કામ માટે છે.

૭. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા પછી આ બુકલેટ જે તે નિરીક્ષકને સોંપી દેવી. કોઈપણ કાગળ પરીક્ષા ખંડની બહાર લઈ જવો નહી.

EDUCATION
Paper - II

શિક્ષણ
પેપર-II

NOTE : This paper contains FIFTY (50) multiple-choice / Assertion & Reasoning/ Matching questions, each questions carrying two (02) marks. Attempt ALL the questions.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં પચાસ (૫૦) બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો, સાચું-ખોટું અને જોડકાં બનાવવાના પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના બે (૨) ગુણ છે.

---

1. Which of the following is not a purpose of educational philosophy ?
   (A) to professionalize the job of teaching
   (B) to clarify values and aims in teaching
   (C) to critically examine assumptions behind educational practices
   (D) to enlighten teachers as to the origin of educational difference ?

૧. નીચેના પૈકી કયો હેતુ શૈક્ષણિક ફિલસૂફીનો નથી ?
   (A) અધ્યાપનના કાર્યને વ્યવસાય બનાવવો
   (B) અધ્યાપનના મૂલ્યો અને ધ્યેયો સ્પષ્ટ કરવા
   (C) શૈક્ષણિક વ્યવહારો પાછળની પૂર્વધારણાઓની સમીક્ષા કરવી
   (D) શૈક્ષણિક તફાવતોના ઉદ્ભવસ્થાન વિશે શિક્ષકોને માહિતગાર કરવા

2. 'To educate' according to nature means__________
   (A) to return to the natural as opposed to the artificial in life
   (B) to educate according to the natural laws of human development
   (C) to study natural laws and apply them to the educational process
   (D) all of the above

૨. "પ્રકૃતિ પ્રમાણે" શિક્ષણ આપવું એટલે....
   (A) જીવનમાં કૃત્રિમને બદલે કુદરતી હોય તેના તરફ પાછા વળવું.
   (B) માનવ વિકાસના પ્રાકૃતિક નિયમો પ્રમાણે શીખવું
   (C) પ્રાકૃતિક નિયમોનો અભ્યાસ કરવો અને શિક્ષણની પ્રક્રિયામાં તેનો ઉપયોગ કરવો
   (D) ઉપરના બધા અર્થો

3. As to the question of values______
(A) the realist and the idealist both obtain their values from man's experiences.
(B) the pragmatist and the idealist derive their values from sources outside of man
(C) the pragmatist and the realist reject supernaturalism as a satisfactory source of values
(D) the idealist and the realist both obtain their values from intuition and reason

૩. મૂલ્યોની બાબતમાં...
(A) વાસ્તવવાદીઓ અને આદર્શવાદીઓ બન્ને પોતાના મૂલ્યો મનુષ્યના અનુભવોમાંથી પ્રાપ્ત કરે છે
(B) વ્યવહારવાદીઓ અને આદર્શવાદીઓ પોતાનાં મૂલ્યો મનુષ્યની બહાર રહેલા સ્રોતોમાંથી તારવે છે.
(C) વ્યવહારવાદીઓ અને આદર્શવાદીઓ મૂલ્યોના સન્તોષકારક સ્રોત તરીકે અલૌકિકતાનો ઈન્કાર કરે છે
(D) આદર્શવાદીઓ અને વાસ્તવવાદીઓ બન્ને તેમનાં મૂલ્યો અન્તઃસ્ફૂરણા અને તર્ક દ્વારા મેળવે છે

4. Those whose educational philosophy is rooted in pragmatism ______
(A) reject scientific method of experimentation
(B) maintain that complete objectivity is possible
(C) consider that the IQ is innate and constant.
(D) claim that knowledge is tentative, truth is relative

૪. જેમની શૈક્ષણિક ફિલસૂફી વ્યવહારવાદી હોય તેઓ
(A) પ્રયોગની વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિઓ અસ્વીકાર કરે છે
(B) માને છે કે સંપૂર્ણ વસ્તુલક્ષિતા શક્ય છે
(C) બુદ્ધિને જન્મદત્ત અને અચળ ગણે છે
(D) માને છે કે જ્ઞાન કામચલાઉ તથા સત્ય સાપેક્ષ હોય છે

5. What did the ancient Indian system of Education have its base in ?
(A) Dharma (righteousness)
(B) Mokṣa (emancipation)
(C) Artha (prosperity / riches)
(D) Puruṣārthās (four principle objects of human life)

૫. પ્રાચીન ભારતીય શિક્ષણ વ્યવસ્થાનો આધાર શાના પર હતો ?
(A) ધર્મ
(B) મોક્ષ
(C) અર્થ
(D) ચાર પુરૂષાર્થો

6. Which of the following deals with the ultimate reality, the Brahma ?
(A) Sankhya
(B) Nyāya
(C) Mimāmsa
(D) Vedānta

૬. અંતિમ સત્ય બ્રહ્મ વિશે નીચેનામાંથી કોણ વિચારણા કરે છે ?
(A) સાંખ્ય
(B) ન્યાય
(C) મીમાંસા
(D) વેદાન્ત

7. The realists would stress as their aim in education is ________.
   (A) adjustment to nature
   (B) realization of the self
   (C) development of the intellectual virtues
   (D) preparation for one's vocational pursuit

૭. વાસ્તવવાદીઓ શિક્ષણમાં તેમના ધ્યેય તરીકે શાના પર ભાર આપશે ?
   (A) પ્રકૃતિ સાથે અનુકૂલન
   (B) આત્મસાક્ષાત્કાર
   (C) બૌદ્ધિક ગુણોનો વિકાસ
   (D) વ્યક્તિ-વ્યવસાય માટેની તૈયારી

8 Which of the following definition of education is given by Swami Vivekanand ?
   (A) Education which enlightens the darkness of life
   (B) Education is a process of drawing out hidden potential of child
   (C) Education is manifastion of all round development of individual
   (D) Education is self-realization

૮. નીચેનામાંથી શિક્ષણની કઈ વ્યાખ્યા સ્વામી વિવેકાનંદે આપી છે ?
   (A) જીવનના અંધકારમાં પ્રકાશ રેલાવે તે કેળવણી
   (B) બાળકના ભીતરમાં રહેલા સત્વને બહાર લાવવાની પ્રક્રિયા એટલે કેળવણી
   (C) માનવીની સંપૂર્ણ વ્યક્તિમત્તાનું પ્રગટીકરણ એટલે કેળવણી
   (D) શિક્ષણ એટલે 'સ્વ'નો સાક્ષાત્કાર

9. What is the nature of knowledge according to SANKHYA-PHILOSOPHY ?
   (A) Sankhya and Yoga
   (B) Prabha and Aprabha
   (C) Life and Lifeless
   (D) Purush and Nature

૯. સાંખ્ય-દર્શન અનુસાર નીચેનામાંથી જ્ઞાનનું સ્વરૂપ કયું છે ?
   (A) સાંખ્ય અને યોગ
   (B) પ્રભા અને અપ્રભા
   (C) જડ અને ચેતન
   (D) પુરુષ અને પ્રકૃતિ

10. What should be the nature of education according to Marxists ideology ?
   (A) Innovative Idea Centred
   (B) Individual Centered
   (C) Culture Centred
   (D) Production and Labour Centred

૧૦. માર્ક્સવાદી વિચારધારા પ્રમાણે શિક્ષણ કેવું હોવું જોઈએ ?
   (A) નવવિચાર કેન્દ્રી
   (B) વ્યક્તિ કેન્દ્રી
   (C) સંસ્કૃતિકેન્દ્રી
   (D) ઉત્પાદન અને શ્રમકેન્દ્રી

11. Which path a teacher should follow according to Buddha's Educational Philosophy ?
(A) Ashtangmarg
(B) Triangmarg
(C) Panchmahavratas
(D) Truths of Vedas

૧૧. બૌદ્ધશિક્ષણ દર્શન અનુસાર શિક્ષકે નીચેના પૈકી કયો માર્ગ અનુસરવો જોઈએ ?
(A) અષ્ટાંગમાર્ગ
(B) ત્રિઅંગ માર્ગ
(C) પંચમહાવ્રતો
(D) વેદોનાં સત્યો

12. In any definition of educational sociology the key word is
(A) individual
(B) society
(C) culture
(D) interaction

૧૨. શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રની કોઈપણ વ્યાખ્યામાં ચાવીરૂપ શબ્દ છે
(A) વ્યક્તિ
(B) સમાજ
(C) સંસ્કૃતિ
(D) આન્તરક્રિયા

13. Most educationists agree that the most influential non-school educative agency is the
(A) church
(B) press
(C) home
(D) movies

૧૩. મોટા ભાગના શિક્ષણશાસ્ત્રીઓ સ્વીકારે છે કે શાળા સિવાયની સૌથી વધારે પ્રભાવીશાળી શૈક્ષણિક સંસ્થા છે
(A) ધાર્મિક સંસ્થા
(B) વર્તમાનપત્રો
(C) ઘર
(D) ફિલ્મો

14. The father of educational sociology is generally recognized to be
(A) Comte
(B) Adam Smith
(C) Bellamy
(D) E. George Payne

૧૪. સામાન્ય રીતે નીચેનામાંથી કોને શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રના જનક ગણવામાં આવે છે ?
(A) કોમ્તે
(B) એડમ સ્મિથ
(C) બેલામી
(D) ઈ.જ્યોર્જ પેયન

15. The most common basis for differentiation of social classes is in terms of
(A) interests
(B) power
(C) status and prestige
(D) occupation

૧૫. સામાજિક વર્ગો વચ્ચેના ભેદભાવનો સૌથી વધારે સામાન્ય આધાર છે
(A) અભિરુચિઓ
(B) સત્તા
(C) દરજ્જો અને પ્રતિષ્ઠા
(D) વ્યવસાય

16. Inspite of the collection of much data on the structure and dynamics of society, sociologists have had little effect upon curriculum planning, because -

(A) The field of sociology is comparatively young

(B) a few teachers have been trained in sociology

(C) the data collected have had little value

(D) the expertise of a few teachers cannot contribute to the development of the curriculum

૧૬. સમાજશાસ્ત્રીઓએ સમાજની રચના અને ગતિવિધિ વિષે ઘણી માહિતી ભેગી કરી હોવા છતાં અભ્યાસક્રમ તથા અધ્યયન ઉપર તેમની થોડી અસર પડી છે, કારણ કે

(A) સમાજશાસ્ત્રનું ક્ષેત્ર પ્રમાણમાં નવું છે

(B) થોડાક જ શિક્ષકો સમાજશાસ્ત્ર વિષે તાલીમ પામેલા છે

(C) ભેગી કરેલી માહિતીનું મૂલ્ય થોડું છે

(D) થોડાક શિક્ષકોની નિષ્ણાતતા અભ્યાસક્રમની રચનામાં ફાળો આપી શકે નહિ

17. Of the nature of culture, one can say that ________

(A) human nature is a characteristic of the species rather than something learned

(B) culture demands a surrender of some liberties and the acceptance of some obligations

(C) culture means the same thing as civilization

(D) culture arises from man's many wars

૧૭. સંસ્કૃતિના સ્વરૂપ વિષે કહી શકાય કે -

(A) મનુષ્યનો સ્વભાવ અર્જિત કે શીખેલો હોવા કરતાં તો વધારે મનુષ્યની પ્રજાતિની વિશિષ્ટતા છે

(B) સંસ્કૃતિ કેટલીક સ્વતન્ત્રતાના ત્યાગની અને કેટલીક જવાબદારીઓના સ્વીકારની અપેક્ષા રાખે છે

(C) સભ્યતાનો જે અર્થ છે તે જ અર્થ સંસ્કૃતિનો છે

(D) મનુષ્યનાં અનેક યુદ્ધોમાંથી સંસ્કૃતિનું નિર્માણ થાય છે

18. Social mobility is largely attributable to ________

(A) Availability of job opportunities

(B) Desire of the individuals to move from one stratum to another

(C) The parental pressure

(D) Politics in the society

૧૮. મહદ અંશે સામાજિક ગતિશીલતા......ને લીધે છે

(A) નોકરીની તકોની પ્રાપ્તિ

(B) વ્યક્તિઓની એક સ્તરમાંથી બીજા સ્તરમાં જવાની તત્પરતા

(C) વાલીઓનાં દબાણ

(D) સમાજમાં રહેલા રાજકારણ

19. Which of the following statement is correct ?
   (A) Society can exist only by transfer of culture from one generation to another generation
   (B) The only society which has healthy people can exist
   (C) Only economically sound society can exist
   (D) It is best if culture remains restricted to a particular generation

૧૯. નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે ?
   (A) એક પેઢીમાંથી બીજી પેઢીમાં થતી સાંસ્કૃતિક સક્રાંતિ વડે જ સમાજ ટકી શકે છે
   (B) તંદુરસ્ત વ્યક્તિઓ ધરાવતો જ સમાજ ટકી શકે છે
   (C) આર્થિક સંગીનતા હોય તો જ સમાજ ટકી શકે છે
   (D) સંસ્કૃતિ જે તે પેઢી પૂરતી જ મર્યાદિત રહે તે ઉત્તમ છે

20. Which of the following statements is false ?
   (A) Certain traditional values appear to be false due to modern outlook
   (B) Indian social system has been largely affected due to destabilization of caste system
   (C) New values have been established due to scientific and industrial development
   (D) Scientific outlook has been opposing traditional mercy

૨૦. નીચેનામાંથી કયુ વિધાન ખોટુ છે
   (A) અર્વાચિન દ્રષ્ટિકોણને કારણે કેટલાંક પ્રણાલિગત મૂલ્યો ખોટા લાગે છે
   (B) જ્ઞાતિપ્રથા તૂટવાથી ભારતની સમાજ વ્યવસ્થાને મોટો ધક્કો લાગ્યો છે
   (C) વિજ્ઞાન અને ઉદ્યોગોના વિકાસની સાથે નવા મૂલ્યો પ્રસ્થાપિત થયા છે
   (D) વૈજ્ઞાનિક દ્રષ્ટિકોણ પ્રણાલિકાગત દયાનો વિરોધ કરે છે

21. Which of the following is the destructive effect of industrialization ?
   (A) Establishment of trade unions
   (B) Increase in production
   (C) Increase in leisure time
   (D) Increase in dirty and densly populated areas in cities

૨૧. ઔદ્યોગિકરણની વિઘાતક અસર નીચેના પૈકી કઈ છે ?
   (A) ટ્રેડ યુનિયનની રચના
   (B) ઉત્પાદનમાં વધારો
   (C) ફૂરસદના સમયમાં વધારો
   (D) શહેરોમાં ગંદા, ગીચ વિસ્તારોમાં વૃદ્ધિ

22. Generally children belonging to which class are not showing interest in education ?
(A) Upper class
(B) Upper middle class
(C) Lower middle class
(D) Lower class

૨૨. નીચેનામાંથી કયા વર્ગના બાળકો સામાન્યતઃ કેળવણીમાં રસ ધરાવતા નથી ?
(A) ઉપલો વર્ગ
(B) ઉપલો મધ્યમ વર્ગ
(C) નિમ્ન-મધ્યમ વર્ગ
(D) નીચલો વર્ગ

23. Which of the following factors opposes the process of socialization ?
(A) Religious Education
(B) Co-education
(C) Untouchability, Castism
(D) Democratic setup in school

૨૩. સામાજિકીકરણ પ્રક્રિયાને અવરોધતું પરિબળ કયું છે ?
(A) ધાર્મિક શિક્ષણ
(B) સહશિક્ષણ
(C) અસ્પૃશ્યતા, જ્ઞાતિભેદ
(D) શાળામાં લોકશાહી વ્યવસ્થા

24. Which scholar used the word 'sociology' for the first time in the world ?
(A) Herbert Spencer
(B) August Komyatte
(C) Lester Ward
(D) William Ward

૨૪. વિશ્વમાં સૌ પ્રથમવાર 'સમાજશાસ્ત્ર' શબ્દ પ્રયોજનાર કયા વિદ્વાન હતા ?
(A) હર્બટ સ્પેન્સર
(B) ઓગષ્ટ કોમ્યતે
(C) લેસ્ટર વોર્ડ
(D) વિલિયમ વોર્ડ

25. The primary task of the teacher is ______
(A) to teach the prescribed curriculum
(B) to stimulate and guide student learning
(C) to ensure that all students belong to socially acceptable peer groups
(D) to promote habits of conformity to adult demands and expectations

૨૫. શિક્ષકનું પ્રાથમિક કાર્ય શું છે ?
(A) નિયત અભ્યાસક્રમ શીખવવો
(B) અધ્યયન માટે વિદ્યાર્થીને ઉત્તેજન અને માર્ગદર્શન આપવું
(C) બધા વિદ્યાર્થીઓ સામાજિક રીતે સ્વીકાર્ય સાથીદારોનાં જૂથોના સભ્ય બને તેની ખાતરી કરવી
(D) મોટેરાંઓની માંગણીઓ અને અપેક્ષાઓને સમર્થન આપવાની ટેવો વિકસાવવી

26. Which of the following aspects of the individual's development is most clearly defined by heredity ?
(A) the limits
(B) the direction
(C) the level
(D) the rate

૨૬. વ્યક્તિના વિકાસનાં નિમ્નલિખિત પાસાંઓમાંથી ક્યું પાસું વારસા વડે સૌથી વધુ ચોક્કસપણે નક્કી થાય છે ?
(A) સીમાઓ
(B) દિશા
(C) કક્ષા
(D) દર

27. The best evidence that emotions are learnable is that _______
(A) most emotions are not present at birth and therefore, have been learned
(B) emotional responses can be associated with previously neutral stimuli
(C) they increase in intensity and frequency with age
(D) they vary in frequency and intensity with the degree of intelligence of the individual

૨૭. સંવેગો અધ્યયનક્ષમ છે તેની શ્રેષ્ઠ સાબિતી એ છે કે
(A) મોટા ભાગના સંવેગો જન્મ સમયે હોતા નથી, અને તેથી તે શીખેલા હોય છે
(B) સાંવેગિક પ્રતિચારો પહેલેથી તટસ્થ હોય તેવા ઉદ્દીપકો સાથે જોડી શકાય છે
(C) વય વધતાં તેમની તીવ્રતા અને આવૃત્તિમાં વધારો થાય છે
(D) વ્યક્તિની બુદ્ધિના પ્રમાણમાં તેમની તીવ્રતા અને આવૃત્તિમાં ફેરફાર થાય છે

28. The "mental development" of the child most closely parallels an increase in _________
(A) his ability to memorize
(B) his ability to get along with others
(C) his ability to profit from experience
(D) his stock of knowledge

૨૮. બાળકનો ''માનસિક વિકાસ'' નીચેનામાંથી કઈ બાબતમાં વધારાનો સૌથી નિકટનો પર્યાય છે ?
(A) તેની યાદ રાખવાની શક્તિ
(B) તેની બીજાઓ સાથે વ્યવહાર કરવાની શક્તિ
(C) તેની અનુભવમાંથી લાભ લેવાની શક્તિ
(D) તેના જ્ઞાનનું પ્રમાણ

29. "A relatively permanent change in knowledge or behaviour through experience" best defines ________
(A) learning
(B) maturation
(C) conditioning
(D) reinforcement

૨૯. ''અનુભવ દ્વારા જ્ઞાન કે વર્તનમાં સાપેક્ષ રીતે કાયમી પરિવર્તન'' એ નીચેનામાંથી કઈ બાબતની શ્રેષ્ઠ વ્યાખ્યા છે ?
(A) અધ્યયન
(B) પરિપક્વતા
(C) અભિસન્ધાન
(D) સુદૃઢીકરણ

30. Thorndike's greatest contribution to the psychology of learning is the law of ________

(A) readiness

(B) effect

(C) exercise

(D) selective perception

31. "The applicants who have obtained less than 55% marks in the Master's Degree exam will not be eligible for GSLET." This statement is an example of the concept of ____

(A) positive reinforcement

(B) negative reinforcement

(C) positive punishment

(D) negative punishment

32. What is the aim of development according to the psychological point of view ?

(A) learning

(B) personality

(C) growth

(D) adjustment

33. What is the most common source of sexual knowledge for adolescent student

(A) Friends of the same age

(B) Books

(C) Older brothers/sisters

(D) teachers

૩૦. નીચેનામાંથી કયો નિયમ અધ્યયનના મનોવિજ્ઞાનમાં થોર્નડાઈકનું સૌથી મોટું પ્રદાન છે ?

(A) તત્પરતા

(B) અસર

(C) મહાવરો

(D) પસન્દગીયુક્ત પ્રત્યક્ષીકરણ

૩૧. "જે અરજી કરનારાઓએ અનુસ્નાતક પદવીની પરીક્ષામાં ૫૫% કરતાં ઓછા ગુણ મેળવ્યા છે તેઓ ગુજરાત સ્ટેટ લેવલ એલિજિબિલિટી ટેસ્ટ માટે પાત્ર ગણાશે નહિ." આ વિધાન નીચેનામાંથી કઈ સંકલ્પનાનું ઉદાહરણ છે ?

(A) હકારાત્મક સુદૃઢીકરણ

(B) નકારાત્મક સુદૃઢીકરણ

(C) હકારાત્મક સજા

(D) નકારાત્મક સજા

૩૨. મનોવૈજ્ઞાનિક દૃષ્ટિએ વિકાસનું ધ્યેય શું છે ?

(A) અધ્યયન

(B) વ્યક્તિગત

(C) વૃદ્ધિ

(D) અનુકૂલન

૩૩. તરુણ વિદ્યાર્થીઓ માટે જાતીય જ્ઞાનનો સૌથી વધુ સામાન્ય સ્રોત કયો છે ?

(A) સમાન વયના મિત્રો

(B) પુસ્તકો

(C) મોટા ભાઈ-બહેનો

(D) શિક્ષકો

34. According to psychologists which is the least acceptable definition of personality from the following ?
   (A) The sum total of characteristics and qualities of an individual
   (B) Individual's moral character
   (C) Individual's impression on others
   (D) Typical behaviour according to the self-concept

૩૪. આધુનિક મનોવિજ્ઞાનીઓના મતે વ્યક્તિત્વની નીચે આપેલી વ્યાખ્યાઓમાંથી કઈ વ્યાખ્યા સૌથી ઓછી સ્વીકાર્ય છે ?
   (A) વ્યક્તિનાં લક્ષણો અને ગુણોનો એકંદર સરવાળો
   (B) વ્યક્તિનું નૈતિક ચારિત્ર્ય
   (C) વ્યક્તિની બીજાઓ ઉપર પડતી છાપ
   (D) સ્વ-સંકલ્પના અનુસાર લાક્ષણિક વર્તન

35. Who was the first psychologist who established psychological laboratory ?
   (A) Wilhelm Wundt
   (B) Ernest Newman
   (C) Pavlov
   (D) Thorndike

૩૫. સૌથી પહેલી મનોવૈજ્ઞાનિક પ્રયોગશાળા સ્થાપનાર મનોવૈજ્ઞાનિક કોણ હતા ?
   (A) વિલ્હેમ વૂન્ટ
   (B) અર્નેસ્ટ ન્યૂમેન
   (C) પાવલોવ
   (D) થોર્નડાઈક

36. What is the contribution of educational psychology to education ?
   (A) to determine the aims of education
   (B) to determine the content of curriculum
   (C) to suggest ways for effective teaching
   (D) Guidance in educational administration

૩૬. શિક્ષણમાં શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનનું પ્રદાન શું છે ?
   (A) શિક્ષણના ધ્યેયો નક્કી કરવા
   (B) અભ્યાસક્રમનું વસ્તુ નિશ્ચિત કરવું
   (C) અસરકારક અધ્યાપનના માર્ગો બતાવવા
   (D) શિક્ષણનો વહીવટ કરવામાં માર્ગદર્શન

37. Which of the following is not included in the scope of educational psychology ?
   (A) individual differences
   (B) personality development
   (C) adjustment
   (D) economic matters of education

૩૭. નીચેનામાંથી કઈ બાબતનો સમાવેશ શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં થતો નથી ?
   (A) વ્યક્તિગત તફાવતો
   (B) વ્યક્તિત્વ વિકાસ
   (C) અનુકૂલન
   (D) શિક્ષણની આર્થિક બાબતો

38. Which of the following is not an operational definition ?
(A) Ratings of art drawings by three professors of art education
(B) Measuring intelligence through Desai group test
(C) Divergent thinking is a group of problem-solving skills
(D) Classification of students in a graduate research course by whether or not they have had a statistical course

૩૮. નીચેનામાંથી કઈ વ્યાખ્ય વ્યવહારુ નથી ?
(A) કલા શિક્ષણના ત્રણ પ્રાધ્યાપકો દ્વારા કલાચિત્રોનાં ક્રમાંકનો
(B) દેસાઈ સમૂહબુદ્ધિ કસોટી દ્વારા બુદ્ધિમાપન
(C) સમસ્યા-ઉકેલનાં કૌશલ્યોની વિકેન્દ્રિત વિચારણા
(D) વિદ્યાર્થીઓ આંકડાશાસ્ત્રનો અભ્યાસક્રમ શીખ્યા છે કે નહીં તેને આધારે સંશોધનના અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમમાં તેમનું વર્ગીકરણ

39. Which of the following designs has the weakest internal validity ?
(A) single group post test only
(B) single group pretest post test
(C) A–B–A–B single-subject-design
(D) time-series design

૩૯. નીચેનામાંથી કઈ યોજનાની આંતરિક યથાર્થતા સૌથી વધુ નબળી છે ?
(A) એક-જૂથ માત્ર ઉત્તર કસોટી
(B) એક-જૂથ પૂર્વકસોટી-ઉત્તર કસોટી
(C) A-B-A-B એકપાત્રીય યોજના
(D) સમય શ્રેણિ યોજના

40. Stratified random sampling __________
(A) Uses existing physical conditions in order to from groups
(B) takes random samples from each subgroup
(C) is less efficient than simple random sampling
(D) needs more subjects than simple random sampling

૪૦. સ્તરીકૃત યદ્દચ્છ નમૂના પસંદગી......
(A) જૂથોની રચના માટે અસ્તિત્વ ધરાવતી ભૌતિક પરિસ્થિતિઓનો ઉપયોગ કરે છે
(B) દરેક પેટાજૂથમાંથી યદ્દચ્છ નમૂનાઓ લે છે
(C) સાદી યદ્દચ્છ નમૂના પસંદગી કરતાં ઓછી કાર્યક્ષમ છે
(D) સાદી યદ્દચ્છ નમૂના પસંદગી કરતાં વધારે પાત્રોની જરૂરિયાત ધરાવે છે

41. Measurement tools are likely to invalidate the research findings if they are ______
(A) too easy or difficult for the majority of the research sample
(B) administered only to a volunteer group of subjects
(C) developed by the researcher
(D) known to have high reliability

૪૧. માપનનાં ઉપકરણો સંશોધનના પરિણામોને અ-યર્થાથ બનાવે તેવી સંભાવના હોય છે જો ઉપકરણો......
(A) સંશોધનના નમૂનાનાં મોટાભાગનાં પાત્રો માટે અતિ સરળ કે અતિ કઠિન હોય
(B) સંશોધનમાં સ્વેચ્છાએ જોડાયા હોય તેવાં પાત્રોને જ આપવામાં આવ્યાં હોય
(C) સંશોધક દ્વારા રચાયેલાં હોય
(D) ઊંચી વિશ્વસનીયતા ધરાવતાં હોય

42. A major disadvantage of observation technique of research is that __________
(A) observations are easily biased by the subject
(B) no standardized tool for observation is available
(C) the presence of the observer changes the situation
(D) only the most simple behaviours can be observed

43. Hypothesis means a statement _______ the thesis
(A) above
(B) below
(C) same as
(D) not related to

44. Radom sampling is suitable in case of _______ population
(A) homogenous
(B) heterogenous
(C) any
(D) mixed

45. The technique applied in selecting a _________ sample is based on probability
(A) convenient
(B) quota
(C) purposive
(D) systematic

46. For the status study of the science laboratories in the secondary schools appropriate tool is_______
(A) interview schedule
(B) observation schedule
(C) check list
(D) questionnaire

૪૨. અવલોકનાત્મક સંશોધનનો મુખ્ય ગેરલાભ એ છે કે....
(A) તે પાત્ર દ્વારા સરળતાથી પૂર્વગ્રહયુક્ત થાય છે
(B) અવલોકન માટેનાં પ્રમાણિત ઉપકરણો સુલભ નથી
(C) અવલોકન કરનારી હાજરી પરિસ્થિતિને બદલી નાખે છે
(D) સૌથી વધારે સાદાં વર્તનોનું જ અવલોકન થઈ શકે છે

૪૩. ઉત્કલ્પના એટલે સિદ્ધાંત......... વિધાન
(A) ની ઉપર
(B) ની નીચે
(C) સમાન
(D) ની સાથે અસંબંધિત

૪૪. .... વ્યાપવિશ્વના કિસ્સામાં યદરૂછ નિદર્શ પ્રયુક્તિ યોગ્ય છે.
(A) સમાંગ
(B) વિષમાંગ
(C) ગમે તે
(D) મિશ્ર

૪૫. .... નિદર્શ પસંદગીની પ્રયુક્તિ સંભાવના પર આધારિત છે
(A) હાથવગો
(B) ક્વોટા
(C) હેતુપૂર્ણ
(D) વ્યવસ્થિત (નિયમબદ્ધ)

૪૬. માધ્યમિક શાળાની વિજ્ઞાન પ્રયોગ શાળાની પ્રવર્તમાન સ્થિતિનો અભ્યાસ કરવા માટે .... સાધન યોગ્ય છે
(A) સાક્ષાપત્રક
(B) અવલોકનપત્રક
(C) ઓળખયાદી
(D) પ્રશ્નાવલિ

47. Listing the names of the pupils in the sample meritwise is called _______ scale

(A) nominal

(B) ordinal

(C) interval

(D) ratio

૪૭. નિદર્શનાં પાત્રોની મેરીટ પ્રમાણે તૈયાર થયેલી યાદી .... છે

(A) ઓળખમાપક્રમ

(B) ક્રમમાપક્રમ

(C) અંતરાલ માપક્રમ

(D) ગુણોત્તર માપક્રમ

48. Phi-coefficient of correlation is applicable in case of _______

(A) both variables being truely dichotomous

(B) both variables being truely continuous

(C) One variable truely dichotomous and other artificially dichotomous

(D) both variables being artificially dichotomous

૪૮. .... પરિસ્થિતિમાં ફાય(ϕ) સહસંબંધાંક વપરાય છે

(A) બન્ને ચલ વાસ્તવિક રીતે દ્વિશ્રેણિક હોય તેવી

(B) બન્ને ચલ વાસ્તવિક રીતે સતત હોય તેવી

(C) એક ચલ વાસ્તવિક રીતે દ્વિશ્રેણિક અને બીજું કૃત્રિમ રીતે દ્વિશ્રેણિક હોય તેવી

(D) બન્ને ચલ કૃત્રિમ રીતે દ્વિશ્રેણિક હોય તેવી

49. which one is necessarily included in laboratory experiment ?

(A) Study of the effect and finding its cause

(B) introducing the cause and study its effect

(C) comparison of two situations

(D) Change in the variables

૪૯. પ્રયોગશાળાના પ્રયોગમાં કઈ બાબતનો અનિવાર્યપણે સમાવેશ થયેલો છે ?

(A) અસરનો અભ્યાસ કરવો અને કારણ શોધવા

(B) કારણ દાખલ કરવું અને તેની અસરનો અભ્યાસ કરવો

(C) બે પરિસ્થિતિઓની તુલના

(D) ચલોમાં પરિવર્તન

50. The 0.01 level of significance is _______ than the 0.05 level

(A) more acceptable

(B) of less value

(C) less acceptable

(D) more exacting

૫૦. સાર્થકતાની ૦.૦૧ કક્ષા, ૦.૦૫ કરતાં .... છે

(A) વધુ સ્વીકાર્ય

(B) નિમ્ન કિંમત

(C) ઓછી સ્વીકાર્ય

(D) વધુ ચોક્કસ

ROUGH WORK